

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdanih, in sicer: vsakotek in petek, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 5. uri popoldne, in stane z „Gospodarskim Listom“ in s kako drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gl. 6.—
pol leta 3.—
četrt leta 1-50
Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitne naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vse leto gl. 1-20.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo in odpravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v II. nadst. zadej. — Urednik sprejemlje stranke vsak dan od 11. do 12. ure popoldne.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katero ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnishtvu.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravnništvo.

Oglaš in poslanice

se računajo po pet- vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglašje je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovaško knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakega 1 gl. 80 kr. — Oglašje v „Slov. knjižnici“ se računajo po 30 kr. pet- vrstic.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Vedno lepše.

Nemški rogovileži v Avstriji so si belili glave tedne in tedne, da bi povedali v posebnem programu, kaj prav za prav hočejo od Avstrije. Končno jih je Binkoštna praznike razsvetlil sv. Duh tako, da so izdali svoj program. V tem ni obseženo nič posebno novega, temveč vedno ista stara pesem, da njim pritiče prvo mesto v državi vedno in povsodi ter da o kaki ravnopravnosti ne sme biti govora, kar se tiče Slovanov. Torej po starem naj bi slo naprej, in Slovane, zlasti na jugu, naj bi pestili, še dalje Nemci in Italijani. Tak program v današnjih razburjenih časih je naravnost skrajna nesramnost, katera kaže, da s takimi življi, kakor so oni, ki stoje na tem programu, ni mogoče spregovoriti več pametne besede. Slovanom Nemci ne privoščijo ničesa, temveč jih hočejo videti samo potisnene v kot, — pa saj sanjajo že o „Veliki Germaniji“, katera bo segala do jadranskih obalij! V programu stoji namreč tudi točka, da zveza z Nemčijo se ima uzakoniti, da torej bi bila Avstrija le nekaka poddržava pod mogočno Nemčijo. Nemski irredenti raste greben, in ti veliki Nemci se prav nič ne boje govoriti tako, kakor bi ne smeli, dokler živé še v Avstriji. Vedno bolj in bolj skilijo čez mejo, in če bi se izvedel njihov program tako, kakor hočejo, v najkrajšem času bi Avstrija morala pripasti Nemčiji. Vse to in jednako pa smejo stavljati v programe ter razpravljati javno po časopisih, in nikomur se nič ne zgodi. Če pa bi se lotil kak Slovan kaj takega pisati, govoriti o Rusiji, katera naj bi pograbila razkosano Avstrijo, o tedaj bi bile vse c. kr. stolice v vednem pregibanju in modri avstrijski diplomatje in sodniki bi ugibali, kako najstrožje naj kaznujejo take upornike. Ali Nemcem je vse dovoljeno!.....

Pa ne samo Nemcem, tudi našim Italijanom! Saj so „solidarni“ z Nemci in delajo prav tako kakor oni. Nemci so odklonili v svojem programu vse, kar tiče Slovanom po zakonih ravnopravnosti, in istotako odklanjajo Jugoslovanom Italijani vse, kar le količkaj diši po ravnopravnosti. — V tem so si jednaki z Nemci, pa še tudi v nečem drugem!

Nemci se nortujejo javno z avstrijsko vlado, bodisi po časnikih ali po državnem

zboru ali pa po deželnih zborih, kakor bas nanese prilika. In binostni program? Ali ni največja porogljivost na razna umestna in neumesna vlikanja vlade med nemške irredentovce? Toliko truda si je prizadela vlada v tem pogledu, in kaj ima od tega? Javno se jej rogajo ter jej bijejo po obrazu s protiaavstrijskim programom.

Slieno delajo Italijani. V Trstu se smejaajo odredbam namestništva v deželnem zboru v navzočnosti vladnega zastopnika, v Koprnu kriče javno v deželnem zboru, da „Istra pripada Italiji, kar je povsem naravno“, pri nas so bili priče tako gonjo proti znanemu predlogu vlade, da je le ta kapitulovala pred njimi ter v strahu izbrala za svojega moza listega, ki je vodil vso gonjo proti njej! — Italijani se smejejo, in prav imajo, da se smejejo, ker vlado tako lahko uganjajo v kozji rog. Godi se jim dobro; vse imajo, — tudi priznavajo to javno — zato jim preostaja časa, da se tu pa tam pošalijo z vlado, kakor otrok ljubljentek s svojo skrbno mamicco! Vladi pa se to dobro zdi, in kadar zahtevajo, naj udari slovensko-hrvatski narod, — tedaj pa zapoje bič po njegovem hrbtu in tepeža ni prej konec, da se pokaže kri ter naredi rana.....

Kam plovemo? Nemski irredentovci pripravljajo Avstrijo za to, da postane pruska poddržava, Italijani pa delajo z vso silo na to, da bi čim prej priklopili južne pokrajine k Italiji. Vse to se dela javno in vlada ne zgane niti mazinca, da bi malce potipala te uporne življe, ki se predrznejo nastopati tako protiaavstrijsko; — no tim rajše pehá udane jej Slovane. Z nagodbo ne pridemo nikamor naprej; še sedaj ni obnovljena, in kakor se kaže, tudi še ne bo. S z ell ne odjenja vsled česar utegne pasti Thunovo ministertvo. Toda kaj potem? Eventuelno novo ministertvo tudi ne bo moglo delati čudežev, da bi storilo nagloma to, česar drugi niso mogli skozi toliko časa! — Pridenimo k temu še nevoljo, katera raste od dne do dne med slovanskimi narodi, ki so tako srečni, da živé v Avstriji, pa vidimo, kako vré po celi državi na vse strani, kako se nekaj pripravlja, kar mora časoma izbruhniti na dan ter uglasiti takó ali takó nejasne razmere, v katerih živimo.

vso tisto roparsko sodrgo, ki se je bila ondi utaborila.

Naše ženske, ki so bile v cerkvi, kadar je bilo ljudstvo navalilo noter, so se bile zatekle v neko kapelico. Sokolar je bil urno zaprl ograje, da so bile zavarevane, kadar je druhal vse prevračala in razmetala. Marsikateri lopov je pač prišel tudi tja in se repenčil, da morajo odpreti. Toda Ambrož je svojim mečem bil po rokah vse tiste, katerih ni mogel z lepa odpraviti proč. Ukazal je pa hčeri, naj prevrne svečnike, križ in kar je bilo na žrtveniku, kajti potepuhi so zahtevali, naj se jim odpre, da bi to opravili. Lauretta je ubogala takoj, dasi se je njena mati zelo hudovala, češ, da bi ona ne smela biti deležna tega bogoskrunstva in da bi bilo treba raje mučenikstvo prestati.

Takó torej so naše ženske bile zaprte tam dolgo časa, dokler jih niso zagledali nekateri iz grofovega spremstva, ki so bili prišli v cerkev. Ti so se razvrstili pred ograjo z golimi meči. Ko so to videli razgrajalci po cerkvi, jim je prešlo vsako veselje, da bi se zaletali tječaj.

Težko nam je, da smo morali bralcu dolgo pripovedovati taka bedasta skru-

Zmešnjava nad zmešnjavo je v Avstriji na dnevnem redu, tavamo naprej, kam pa ne vedo niti narodi niti visoki avstrijski diplomatje; vedó samo to in tega se tudi trdno drže, da Slovanom ne dadó še ravnopravnosti in onega, kar jim na „ih pritiče v konstitucionalni državi, — dokler ne bodo v to prisiljeni. Res, naše avstrijske razmere postajajo vedno lepše!...

Namesto, da bi si avstrijska vlada pridobila Slovane za-se s tem, da jih postavi Nemcem in Italijanom ravnopravne, gleda, kako uporni življi nemški in italijanski skušajo razdreti Avstrijo ter podjarmiti do cela Slovane. —

Vedno lepše!...

Ali res čakajo avstrijski diplomatje, da se splošna avstrijska kriza reši na ulici — z velikim prevratom?! Ali ni druge poti za pomirjenje Avstrije?!.....

DOPISI.

Iz Kobarida. (V odgovor g. županu. Konec.) G. Urbancič in drugi dobro vedo, kaj so podpisali v seji dne 11. prosinca 1897. Vsi ostanejo še danes pri istem poupirju in se istemu nikakor ne protivijo, ako hoče res vlada zidati sodnijske prostore na svoje stroške v Pagliaruzzijski hiši. Takrat, ko so podpisovali te sklepe, so bili vsi starešine in občinarji pripravljeni še za več denarne žrtve, samo da bi hitro dobili okrajno sodišče, ali da bi isto prej moglo poslovati. Starasinstvo t. j. občina je darovala vladi 7500 gl. in bila še celo pripravljena zidati na svoje stroške sodnijsko poslopje. Ali g. župan, danes so vse druge razmere! Poslopje je pripravljeno, treba ni drugega kakor da prične sodišče kaj poslovati. Pripravilo se je vse brez nadaljnjih občinskih stroškov in to vsled požrtvovalnosti in podjetnosti g. Urbanciča, kateri kljubu svojim zazidanim tisočakom se ni vsaj javno nastopil proti temu, da bi visoka vlada zidala sama svoje prostore v Pagliaruzzijski hiši. Pojavila se je v Kobaridu nova močna stranka, katera bode prosila in zahtevala od visoke vlade, da se ji povrne staro Pagliaruzzijsko hišo in sploh vse, kar se ji je darovalo. Ako se to tej stranki posreči, imela bode občina in ves okraj svoje okrajno su-

njenja svetih prostorov. Žal bi nam bilo, ako bi nas kdo dolžil, da nismo tega opisali s primerno resnostjo. Podavaje sliko izgredev, in sicer še ne najhujših, kakoršni so se često dogajali v tistih časih, smo skušali to takó storiti, da bi imel bralec kolikor mogoče istinito podobo pred očmi. Hoteli smo navlaš obuditi oduren in zopern utis, kakoršen veje iz zgodovinskih bilježk tačasnih pisateljev. In da bi bil ta utis pristen, se ga ni smelo poblažiti z nobenim vslikom spoštovanja do svetih prostorov in sploh z nikakoršnim upletanjem dobrih nauk. Kdor hoče tam iskati dober nauk, ga lahko sam zasledí.

Grofova družina je s svojim spremstvom nadaljevala pot v Milan. Ottorino, kateri ni imel več nikakega opravka v Monzi, se je seveda ponudil, da jih tudi on pospremi na tem potovanju.

„Zagotavljam vas, da vam nisem pisa nikakega pisma po tistem, katero ste prejeli po mojem služabniku v Limonti, je dejal mladi vitez Bicinemu očetu jezdeč zraven njega.

„In vendar,“ je odgovoril grof, „sta tista dva ribiča iz Vassene trdila, da sta imela neko vaše pismo in sta rekla,

da če tudi v Urbančičevih prostorih, a kobaridska občina ne bode pri tem imela niti pol novčiča stroškov. Ta stranka hoče pridobiti občini darovanih ali že zapravljenih 7500-8000 gl. Ta svota ni tako malenkostna; 8000 gl. niso mackine solze! Ta stranka ima zdrave nazore. — Ta razume občinsko gospodarstvo, in prav veselí nas dejstvo, da je ravno ta stranka zmagala pri občinskih volilvah. Z razsodnostjo te stranke bode gotovo zadovoljen vsak pameten in za blagor občine vnet občinar. Geslo te stranke je: „Sodišče mora prej pritičati s poslovanjem v prirejenih Urbančičevih prostorih, potem pa stopimo s prošnjo pred visoko vlado, da naj nam vrne to, kar ji je občina darovala“. Prepričani smo, da visoka vlada ugodi tej prošnji, in to tem bolj, ker se ji je vse darovalo le pod pogojem, ako bode sama zidala sodnijske prostore. G. župan, le tako postopajo oni, katerim je blagor občine res pri srcu!

S tem starim Pagliaruzzijskim poslopjem in z vsem prostorom napravi občina v slučaju njegove pridobitve, kar ji bode drago. Tudi ga lahko podere in si na tu način priredi lep, krasen, prostoren glavni trg, kateri bode v korist in ponos našega ljubljenege Kobarida. Kar je pa starega poslopstva, paralelnega z župniščem, predela v svoj občinski dom, kjer bode občinska pisarnica, občinska jeta, shramba brizgalnice za ogenj in drugega sličnega občinskega blaga; priredé se lahko prostori za okrajno posojilnico in v prvem nadstropju pa stanovanja, katera se prav lahko oddajo v najem raznim zasebnikom. Po takih naredbah hrepeni ta nova stranka. Take naprave bodo tudi ne le v olepšavo našega trga, temveč bodo donašale tudi občini gnotne dohodke in dobičke. Mnogo lepega dobička bode imela ali bi imela občinska blagajnica tudi ob tržnih dnevih, ker bi oddajala raznim trgovcem svoj prostor v enodnevni najem s tako imenovanimi „stanti“. Vsega tega bi pa ne bilo, ako bi bilo na tem prostoru c. kr. okrajno sodišče.

Ali se, cenjeni citatelj, še čudiš, če so tudi g. Urbancič in tovarisi verni pristasi te stranke? Saj so jih neovrgljiva dejstva odvrnila od istega stališča, za katero so se pri drugih razmerah podpisali v seji dne 11.

da jima ga je izročil Lupo tu na monškem trgu.

Bil je koj pozvan Lupo, kateri je povedal, da je bil on poslal pismo svojemu očetu, in ga v njem opominjal, naj beži od doma. Napisal da mu ga je bil v Monzi neki duhovnik, njegov znanec. To pismo je bil torej on dal ribičema.

„A, sedaj umojem,“ je dejal grof. In potem obrnivši se proti mlademu vitecu, ga je prašal poglasno: „Povejte mi, kakó je tista reč, o kateri ste mi pisali, da opat sv. Ambroža...“

„Je takó razljučen, da bi kar iz kože skočil. — Sedaj pa sem tu v Monzi slišal, da se nocoj vkroca v Leku šestdeset vojakov, katere je odposlal, da pokončajo uboge Limontine.“

„Bog se usmili! A kaj pa ima opat z menoj? Saj od mene pač ni odviselo, da se tisti trmasti gorjani niso hoteli udati vsem zahtevam svojega gospoda.“

„Jaz vam ne vem drugega povedati nego to, da je kardinal razsrjen tudi proti vam.“

„O ubogi jaz! Toda ponavljam vam, da jaz nisem imel nič pri tem. — Pravi, da jaz zaščitam tiste ljudi. Pomislite vi, kakó je to mogoče, ko vendar nisem

— 30 —

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

—*

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

Sodrga, ugledavši vojake, se je takoj mirno razkropila in poizgubila na vse strani.

Lupo, ki je prišel s svojim gospodom, je zagledal brata, ki je ravno vstajal s tal, stresal oblateno obleko in pobiral železno pokrivalo. „Ne znaš držati jezika za zobmi“, mu je rekel, „takó, prav ti je!“

„Če bi bil došel prej“, mu je odgovoril Bernard, „bi mi bil lahko kaj pomagal z orožjem.“

„Pač si bolj potreben, nesrečnež, da bi ti pomagal kaj s pametnim svetom!“

Mej tem je bil Ottorino s svojim spremstvom na konjih vstopil v cerkev. Jezdil je gori in doli po ladjah, stopal v kapelice in zopet iz njih, šel je tudi v zakristijo in na kor ter je z mečem in s suličnim toporiščem izganjal ven

prosinca 1897. v zapisniku št. 41. Morda je tudi res, da je g. Urbančič pristopil k tej stranki že radi lastnega interesa. Kdo naj mu pri teh razmerah zameri? Sicer smo pa prepričani, da je za korist in čast našega trga bolj uneti nova stranka, nego druga gospoda.

Preidimo k volitvam, da vam se pri teh dokazemo, kdo se prizadeva in dela za blagor občine in kdo za svoj žep ali pa za svoj „debeli trebuh“. Delate li Vi, g. župan, za blagor občine, ako so bile vaše volitve v občinsko starišinstvo v januarja t. l. uničene vsled Vašega postopanja in to radi utoka Vaše zmagovalne stranke, katera se je opirala ravno na Vaš morda dobro premišljen korak? Noče nas zapustiti dvom, da ste Vi prav dobro poznali 18. § občinskega volilnega reda. Dovolite, da se potrudimo dokazati vam Vaše politično postopanje.

Na dan sv. Štefana dne 26. decembra 1898. ste dali javno oklicati, da bodo občinske volitve že 29. decembra, da si pravi že omenjeni 18. §: „Najmanj osem dni pred volitvami, kakor se volitve začne, mora župan to z naznanilom očitno pribitim na znanje dati in povedati, v katerih krajih, katere dni in o katerih urah naj se posamezne volilne skupščine snidejo in koliko občinskih zastopnikov naj vsaka izmed njih izvoli“. — Umljivo, da so se mnogi čudili že temu vašemu razglasu. Naslednji dan vas je menda nekdo opomnil po obč. obhodniku, da niste postopali pravilno. Koj drugi dan po tem je obč. obhodnik bobnal po občini in razglasal, da bodo volitve v četrtak po novem letu t. j. 5. januarja 1899. in ne 29. decembra 1898. v prostorih ljudske šole. Po novem letu pa ste zopet razglasili z „uradnim bobnanjem“, da ne bodo volitve v šolskih prostorih, ampak v nekem drugem zasebnem menda tako imenovanem Zajčevem poslopiju. Torej je bilo to zopet proti 18. §, ki pravi, da mora biti tudi volilni kraj ali prostor vsaj 8 dni pred volitvami določen. Ko je pri volitvah Vaša stranka imenitno padla in se ista Vaša stranka opirala na imenovani 18. §, so bile volitve največ le radi omenjenega § uničene. In tu ni človek lahko misli, kar si hoče. Oprostite, g. župan, to že precej priča, kako ste Vi in Vaša stranka vneti za blagor občine in volilcev, doma in v tujih, kateri slednjic po Vaši neutemeljeni sodbi niso zastoj izgubili eden dan zlatega časa. Vas li ne oblije rudečica, ko se zmislite, kako ste skrpali sklep svojega dopisa, kjer poročate o svojih velikanskih zmagah pri volitvah, katere so se drugič vsled Vaše zasluge vrsile v aprilu t. l. Te Vaše zmage so: v I. razredu ni bil izvoljen noben staršina Vaše stranke, v II. eden cel in v III. razredu pa trije in to vsled malenkostnega nesprijetnosti naših volilcev. Vsi Vaši verni pisarji vam niso mogli pomagati. Tudi proti tem volitvam je uročila Vaša stranka utok, a upamo da brezuspešno. Smešno je torej vaše oblastno pisarenje!

Dalje trdite v sklepu svojega dopisa, da je nesramna laž, da ste Vi in Vaša stranka proti hitri otvoritvi novega sodišča! Tu ste se zopet ugriznili v jezik! Kdo je pisal, oziroma sestavljal pritožbe in to celo anonimno, kar mi je ustmeno sporočil vaš poslanec.

„Tudaj v Limonti še ničesar ne slutijo?“

„Ničesar.“

„Če je takó, je pa treba brž koga poslati, da jim naznani, je dejal mladenci.“

„Ne, ne, za božjo voljo! kajti če jih vojaki najdejo pripravljene, nikdo ne izbije kardinalu iz glave, da sem bil jaz pri tem ymes, zlasti ker me že takó ima v želodcu.“

Ne da bi ga nadalje poslušal, je Ottorino dejal svojemu oprodi: „Hitro moraš steči v Limonti, da poveš svojim vaščanom, kaka nevihta se pripravlja nad njimi. Vrni se nazaj, vzemi v Monzi čilega konja in idi!“

„Ne, ne, je odvrčal grof, „vi me hočete pogubiti. Opat vé, da je Lupo sin mojega služabnika...“

„On je moj oproda, vso odgovornost jemljem na se.“

„Toda pomislite, je zopet odgovarjal grof, „da morajo sedaj tam že itak vse vedeti.“

„Saj ste mi rekli, da ne slutijo ničesar!“

namina na vse merodajne činitelje o razpokanih zidovih, o telegrafskih drogovi in drugih izmišljenih nesramnostih v Urbančičevem sodnijskem poslopiju, kakor jeden glavnih Vaših strankarjev, kateri se je s temi „čini“ se javno hvalil proti nekaterim tolminkim posestnikom. Na vse pritožbe je prišla komisija pregledovat poslopije in se prepričala, da so tudi v Kobaridu hudobni obrekovalci. Umljivo, da se je g. Urbančič poučil o neresničnih pritožbah. Saj je že vrabcem na strehi znano, kdo vedno blati nove prirejene sodnijske prostore z namenom, da bi mogel škodovati njih lastniku.

Stranka, katera je sedaj na krmilu, naj le nadaljuje pričetno akcijo, da zopet pridobi občini Pagliaruzzijevo hišo, in naj si prizadeva, da visoka vlada takoj ko mogoče otvori sodišče v Urbančičevih prostorih, kateri ne stanejo občine niti pol vinarja!

Želeli bi, da se ta dopis primerno uvažuje, ker g. župan, zapomnite si, da je veliko, veliko boljše, da ima občina Kobarid svoje sodišče in da si pridobi že tako rekoč skoro zapravljenih 8000 gl. Kakšen dobiček bi bil za občino, ako bi žrtvovala 8000 gl. le v ta namen, da oskoduje za jednako in morda še več svoto g. Urbančiča? Torej geslo vseh Kobaridcev bodi: „Mi hočemo sodišče in poleg tega še 8000 gl.“ Prav bi bilo torej, da se se onih 10% naših posestnikov ali posestnic pridružijo k stranki, katera je že prepričana, da osreči občino z darovano Pagliaruzzijevo hišo, ki boče dajala naši občinski blagajnici mnogo dobička. Kobaridci, ne pozabimo, da je v slogi moč! Zdaj smo na jasnem.

Kobaridski volilci in davkoplačevalci.

Domače in razne novice.

Osebnostne vesti. — Naučno ministerstvo je potrdilo g. prof. Sim. Rutarja v Ljubljani novič za dobo 5 let c. kr. konservatorjem.

Preč. g. I. Koršič, kapelan pri Sv. Ignaciju na Travniku v Gorici je imenovan c. in kr. kapelanom pri c. in kr. mornarici.

G. Francisek Grindl, svetnik pri tukajšnjem gozdarskem uradu, je dobil povodom svojega umirovljenja naslov visjega svetnika.

Občni zbor „Sloge“. — Včeraj torej je bil tisti občni zbor „Sloge“, od katerega se je toliko pričakovalo. Ob 11^{1/2} je otvoril predsednik društva preč. g. dr. Gregorčič. Porovnanje ter predstavil gladnega zastopnika. ... (text continues with details of the meeting, including mentions of Polleya G. and various resolutions regarding the society's activities and financial matters).

Čita zapisnik odborovih sej. Zanimiva so bila pisma dr. Tume, v katerih je vsled raznih vzrokov podal svoj deželnozbornski mandat v roke Sloginega odbora ter prosil, naj ukrene, kar potrebno. Dopisovala sta si odbor „Sloge“ in pa dr. Tuma radi tega v par pismih; nò konec gledé na položaj naših poslancev ter na sploh v deželi je bil ta, da dr. Tuma je bil preklical odpoved. Dalje je prečital odpoved tajnika Gabrščka, ki je odstopil iz vzrokov, kakor so bili navedeni že v „Soči“. Oglasil se je na to učitelj Bajt, zahtevajoč, da se dadó tiskati društvena pravila ter da razdelé med društvenike. Za njim je nastopil učitelj Medvešek, ki je teatralično s kričevim glasom zahteval pojasnil, v kakem razmerju stoji „Soča“ s „Slogo“, zahteval, naj se pove, kdo so zdajci, naj se imenuje tiste izmed njih! —

Odgovor predsednika na vprašanje o znanem pismu ga ni zadovoljil, ker se le sedaj je zvedel, da je tajnik pisal ona znana pisma uredništvu slovenskih listov, radi katerih je bilo toliko hrupa, v imenu odbora, in odbor o tem ni sklepal. Pismo pa se je vzelo v odbor na znanje. (Tisto pismo je pisal — kakor se je pojasnila vsa reč na občnem zboru — bivši tajnik v sporazumljenju z predsednikom. Učitelji so ropotali dan za dnemov po listih radi istega pisma ter ga tolmačili krivo, čeprav je bila podana v tem pogledu svoj čas posebna izjava v „Soči“ in v „Prim. Listu“, kakor se je tudi na občnem zboru prečitalo pismo: da se prosijo uredništva, naj bodo previdna nasproti dopisom z Goriskega, ki bi utegnili hujskati proti poslancem, itd. Učitelji pa so to reč tolmačili tako, da „Sloga“ je prosila uredništva, naj zapró svoje liste nasproti dopisom iz učiteljskih krogov!) Izrekel je odboru obžalovanje. Grajal je postopanje „Soče“ v učiteljskem vprašanju ter pripovedoval, kako pitajo učitelje z dež. sol. zalogom že od l. 1870. Slov. dež. poslanci tacas so zakrivil, da ni dež. sol. zaloga, ker so bili za okr. sol. zaloga; jih obžaljuje. Kriči, kdaj da pomorejo učiteljstvu, ki žrtvuje dušo in telo za solo! — Učit. Vrtovec je govoril potem o učiteljskem vprašanju na sploh, o plačah učiteljev, o obupnem stanju učiteljstva pa tudi ljudstva ter kdaj in kako naj se temu opomore.

Na to je vstal dr. Tuma, ki je v daljšem govoru pripovedoval, kako je stopil na povabilo „Sloge“ v politično življenje na Goriskem, užíval prvo leto zaupanje, ko je pa začel marljivo delovati ter ko je izvedel l. 1897. eksodus, so začeli prihajati v „Sl. listu“ dopisi na dan, da se hoče polastiti narodnega vodstva itd. Na shodih in drugod se mu je očitajo, da spodkopuje dr. Gregorčiča in tudi ta je govoril tako proti drugim. On da je navajen le pozitivnega dela, in ne same teorije, razodeval je svoje prizadevanje o Vipavski železnici, govoril o abstinenca, kak pomen ima, kako jo treba izvajati. Edini on je bil, ki je zahteval svoj čas povisati plače učiteljev v poslanskem klubu. Učitelji so prezdaj nastopili, zato je prosil svojega nekdanjega tovariša Dimnika, naj posreduje, da se reči obrnejo na bolje. Omenja svoje delovanje za posojilnico in zadruge, katera sta vzrasli vsled tega, ker je porabil svoječasno navdušenje med narodom v to svrhu. Omenja nastop 4. poslancev proti njemu na občnem zboru „Gor. lj. pos.“, kandiduje v odbor. — Učit. Medvešek vpraša, če je res rekel dr. Tuma na znano pisavo „Soče“ proti učiteljem: „se premalo!“ Čudi se, da poslanci niso imeli časa baviti se z učiteljskim vprašanjem, le dr. Tuma je zahteval zaloga, ker je vedel, da Italijani ga ne sprejmejo. Govori proti abstinenca. Dr. Tuma je na kratko reagoval ter naglašal, da naloga „Sloge“ je ta, da se razmere spremene. Naj se zavže vse tiste, ki so dozdevno krivi na razmerah, ponovi svojo kandidaturo v odbor.

Na to je prečital predsednik izkaz o denarnem stanju glede stroškov in dohodkov v preteklem letu ter povdarjal, naj se tudi za prihodnje objavljajo vse formalne reči v „Soči“ in v „P. Listu“. Učitelj Bajt pa je zahteval, da „Sloga“ mora imeti svoje glasilo, katerega ton mora pa biti ves drug kakor „Soče“. Prinašati mora list vse druge reči in poročila o vseh svetovnih dogodkih. V njem naj se uvažujejo interesi vsakega stanu. Vsi so mislili, da „Soča“ po nalogu „Sloge“ napada učitelje, itd. Očita nemarnost odboru pri otvoritvi šole (globa magistratu) ter govori tako, kakor bi bila na tem kriva „Soča“ in pa „šjor Brajdot!“ Dr. Gregorčič je stvar pojasnil. Na to je nastopil bivši tajnik Gabršček, ki je pripovedoval, kako so letele nanj pušice od vseh strani, pojasnil razmerje med „Sočo“ in „Slogo“, omenil svoje delovanje itd., kar je po večini povedano že v zadnji številki „Soče“ ter je izjavil, da kandiduje v odbor. Neki mladič — učitelj je na to rekel, da se mu čudno zdi, da le dr. Tuma in Gabršček sta delala, drugi poslanci pa nič. — Učit. Vrtovec je povdarjal, da Gabršček je trdil, da politično delovanje njegovo je bilo v sporazumljenju z odborom, naj torej gosp. predsednik malce spregovori o stvari. Predsednik je stvar na kratko pojasnil, kako v političnem smislu je bila „Soča“ v zvezi s „Slogo“. — Forčič iz Preserja je govoril o kmetijstvu. Oglasilo se je še nekaj drugih govornikov, med njimi je tudi Gasper Likar nekaj klobasal, predlog Bajtov, naj se ustanovi za „Slogo“ posebno glasilo, je bil odklonjen, sprejet pa je bil predlog, da bodoči odbor naj si preskrbi list po edinjenju sedanjih listov. Učit. Vrtovec je predlagal: Poslanci se pozivljajo, da preskrbe v najkrajšem času, da se učiteljem zboljšajo plače enako c. kr. uradnikom zadnjih 3 plačilnih činovnih razredov!

* * *

Prisla je na red najglavna točka večerajšnje bitke: volitev novega odbora. Tu se je najprej oglašil g. dr. Tuma in predlagal, naj se izvoli z vslikom več. g. dr. Anton Gregorčič, ker je on danes edino mogoč predsednik. Predlaga pa to, je dejal, nalašč prav on, da dokaže, da ni resnično, kar se mu je očitajo. — Ta predlog je bil soglasno sprejet, na kar se je g. dr. Gregorčič kratko zahvalil za ponovno izkazano zaupanje.

Za odbornike in namestnike pa je pričela volitev po listih. Od strani odbora so bili razdani listki z imeni: grof Alfred Coronini, dr. Aleksij Rojč, dr. Alojzij Franko, župnik Blazij Grča, vikarij Josip Mašera, kaplan Ivan Dermastia in župan Anton Klancič. — Dvoje imen bi bilo še popolniti To je mnogo motilo, ker vsi niso vedeli, da lista ni popolna.

Pričela je volitev. Gg. učitelji so imeli vsak po dvoje pooblastil. Njihov glavni načrt je bil ta: nikdo ne sme voliti A. Gabrščka, pač pa naj prideta v odbor dva njihova zastopnika And. Vrtovec in Peter Medvešek. Zadnji hip so vendar milostno sprejeli v svojo listo dr. H. Tumo. — Mnogo volilcev je odšlo, ker je bila že 3^{1/2} popoldne; en sam (g. ... R.) je odnesel 10 pooblastil. ... je gabil nastop Petra Medveškega. ... Pravi žaló bi bil moral ostati! Vspeh volitve je bil ta: Coronini, dr. Franko, dr. Rojč po 253, Dermastia 221, Mašera 241, Grča 192, Klancič 235, dr. Tuma 164; v manjšini so pa ostali uč. Vrtovec 95, uč. Medvešek 85, Gabršček 84, uč. Križman 68, uč. Lovrenčič 70. Potreba bo torej ožja volitev.

Daljšega komentarja danes ne pišemo. Udeležniki, katerih je bilo vendar odlično število, so nesli domov prav čudne, čudne pojme o nastopanju nekaterih gospodov, ki hoté nositi veliki zvonec v deželi.

O nastopu gg. učiteljev velja le eno mnenje: ako je bilo mogoče njih dobro stvar se v čem kompromitovati in kar najslabše zagovarjati, takó so to dosegli v največji meri njih govorniki. Obžalujemo, da je takó! Učiteljstvo pride samo do prepričanja, da Peter Medvešek in Gaspar Likar nista učiteljstvu prav nič koristila, pač pa neizmerno škodila. „Sočine“ svareče besede, ki so bile dobro misljene, se vse uresničijo. — Kar se tiče „Soče“, naredimo s tem piko — in mirna Bosna! Z učiteljskim vprašanjem se bomo bavili odslej le toliko, v kolikor bo segalo v občni položaj goriskih Slovencev. Za posebne namene pa naj nikdo več ne išče „Soče“. — Morebitno popolnito in komentar k občnemu zboru prihodnjic.

Izjava in zahvala! — Za občni zbor „Sloge“ jaz nisem gani niti z mezincem. Ako bi bil hotel, bi bil lahko spravil na zbor večje število svojih prijateljev in somišljenikov. no nisem se zganil, ker nisem mislil na nikak prevrat. Moj namen je bil pred vsem ta, da bi dos gli nekoliko več jasnosti v naši domači politiki, no niti najmanj mi ni bilo na tem, ali bom zopet izvoljen v odbor ali ne bom. Jasnosti v politiki na zboru nismo dosegli, pač pa se je odločno pokazala zahteva večine, da ni treba nikakega razdora, ki se je deloma že pokazal med nami. — Pred volitvijo sem izjavil, da sicer kandidujem v odbor, da mi bo pa še ljube, če ne bom izvoljen, ker bom rešen bodočega dela in odgovornosti. Dobil sem 84 glasov, dasi se je delalo proti meni od dveh strani. To so skoro sami glasovi naših svobodnih davkoplačevalcev, ki so bili osebno navzoči; pooblastila so bila skoro vsa proti meni, med temi od več mojih najožjih somišljenikov in celo sorodnikov, ker so bili osvedočeni, da se ne bodo zlorabila proti meni. — Zahvaliti mi je pred vsem one društvenike, ki so mi dali glas vkljub toliki agitaciji proti meni. Mislim so dobro, zato hvala jim! — Ali prav iskreno zahvaljujem one, ki za me niso glasovali, ker so mi naredili s tem veliko uslugo, katero bom vedel celó sam morda selé pozneje vredno ceniti. Jaz sem danes prost na vse strani, a to — prostost lahko prav dobro porabim tudi v politiki, ne da bi hodil po kostanj in žrjavico za druge in sebi napletal na hrbet neprijetnost za neprijetnostjo. Dulo v politiki se mi je odvzelo, naj poskusim torej tudi jaz, kakó lahko je samo dobre svete dajati in kritikovati delovanje drugih.

A. Gabršček.

Slovensko-hrvatski državni poslanec so se sešli 23. v Ljubljani, da se dogovore o taktiki in zahtevah, katere naj zastopa g. Povše kot tačasni načelnik pri obravnava izvrševalnega odbora desnice na Dunaju, ki se je sešel 25. t. m. popoldne. Posvetov so se udeležili, kakor smo poizvedeli gg.: Grof Alfred Coronini in dr. Gregorčič z Goriskega, dr. Laginja in V. Spinčič iz Istre, vitez Berks s Štajerskega, s Kranjskega pa dr. Ferjancič, I. Kusar, V. Pfeifer, I. Pogačnik, Fr. Povše in dr. Žitnik. Gg. L. Einspieler, dr. Gregorec, Fr. Robič in I. Žickar so pisemno opravičili svojo odsotnost ter naznanili svoje mnenje; g. dr. I. Krek se še ni vrnil z Nemskega. Kar so mogli poslanci skleniti, je gotovo le to, da vstrajajo pri sedanjih desnici, ki pa se ne sme identifikovati z vlado, katera v zadnjem času popolnem prezira slovenske zahteve. In kar se tiče jezikovnega zakona, je to že stara slovenska zahteva, toda edino le s pogojem, da tak zakon velja za vse kronovine, a ne samo za Češko. Tako čitamo v „Slovencu“.

Deželni zbor. — Jutri popoldne ob 5. uri bo seja našega deželnega zbora. Na dnevnem redu je 13 toček, med njimi te raznejše: volitev 3 odsekov (finančni, petičijski in pravni); volitev enega dež. odbornika in enega, odnosno dveh namestnikov; poročilo šolskega odseka, s katerim predlaga načrt zakona o prispevku deželnega zaklada na korist okr. šolskih zalogov; poročilo dež. odbora o načrtu zakona, zadevajočega pobi-

ranje odstotne davščine od najemnin v Goriskem mestu.

Vipavska železnica ni na dnevnem redu. Včeraj je bil dež, glavni nad 5 četrt ure pri kardinalu; na to pa je razpisal takoj sejo. Sedaj vemo, pri čem da smo. V ostalem se sklicujemo na zadnjo našo notico o deželnem zboru.

Soproga Codermaza, o kateri smo poročali, da se bo imela zagovarjati pred sodnijo radi podkupljenja, je bila na dotični obravnavi — oproščena, češ da je hotela dati le „Trinkgeld“ ter da ni govora o podkupljenju.

Zaprlj so v sredo bivšega odg. urednika „Sentinelle“ Andr. Corsiga. Najprej je bila preiskava v njegovem stanovanju, potem strogo zaslišanje in rezultat je bil ta, da so ga zaprlj. To stoji v zvezi s Codermazom.

Nazaj v katoliško cerkev se je povrnil Vikt. pl. Ceconi, ki je bil s svojo družino pred kratkim prestopil k protestantizmu.

Kardinal dr. Missia. — Papež je doletel, da njegov nečak grof Kamilo Pecci prinese nadškofu dr. Missiji kardinalski klobuk.

Častnim občanom je izvolila občina Planina nad Vipavo državnega poslanca dr. Andr. Ferjančiča.

Laška „cortesia“. — Poročajo nam: O priliki najnovejše serenade pred kardinalovo palačo sta šla dva Italijana v gosposki obleki mimo. „Varra, varra, che presto che avanza!“ je menil prvi. „Xe un sciavo come un altro!“ odvrne drugi. — Chi sono i gauneri? Upamo da takim ljudem ne pojde eminenca na roko (p. Ur.). Tudi drugo gospodo okrog „Eco“ in „Ricercazione“ naj bi se poučilo od primerno-streni: Kaj je kršč. pravičnost. (Poslednji list je imenoval n. pr. „Edinost“ — pijani list!)

V Režiji se pravi nekima 2 lisama: „Pri hudiča nihel“; ta prilastek bi pristojal menda tudi kje drugje izven Režije.

Nesreča in neumestno postopanje. — Dne 24. t. m. predpoidne ob 10. uri je šla 71-letna starka po Raštelju; nesreča je hotela da, ko je šla mimo nekega voza, kjer so ravno železo razkladali, ji je padel kos istega na roko. Iz bližnje hiše je priskočila neka ženska, katera je njej rano na roki izprala; nato je pristopil stražnik ter je hotel odpeljati ženo naravnost v bolnišnico. Čeprav je prosila ženo da ne, jo je vendar odpeljal, ne da bi njeni doma izvedeli kaj o vsem tem. Šele na večer so izvedeli, ko jo je sin iskal po vsem mestu. Izvedel je, da mu mati leži bolna v bolnišnici. Stražar bi vendar bil moral obvestiti družino nesrečnice, katera je bila v veliki skrbi za staro mater in ne kar naravnost z njo v bolnišnico!

Izlet in dirka. Kolesarsko društvo „Gorica“ priredi dne 29. junija 1899. izlet v Vipavo, s katerim bode združena društvena dirka na cesti Sturje-Vipava; za dirkače so razpisane štiri krazne nagrade. — Vložek je 2 kroni za dirkača. P. T. gg. člani, kateri se hočejo vdeležiti dirke, so naprošeni, naj se vsaj 14 dni prej prijavijo pri društvenem tajniku g. Rudolfa Konjedicu ali v „Goriski tiskarni“ A. Gabršček.

Izgubljeno — najdeno. — V sredo so našli na cesti proti Mirni najhen kovčeg (kofcr), kateri se nahaja sedaj na policijskem oddelku goriskega glavarstva. Na kovčegu stoji ime Josip Slamič; najbolj gotovo ga je izgubil kak rezervist.

Slovenska čitalnica v Dol. Vrtojbi priredi dne 4. junija veselico s plesom. Spored prijavnico ob pravem času.

Nevihta. — Po noči med sredo in četrtkom smo imeli pravo nevihto. Dež je lil skoro neprestano celo noč, kakor da je lilo iz skafa. Vnes pa je grmel in se bliskalo, da je bilo kaj. Tudi strele so svigale ter napravile sem ter tje več škode.

Tako nam poročajo iz Ozeljana, da okoli 11. ure po noči je udarila strela v hišo kovača Draščeka. Svigala je po sobi ter napravila več škode, ali nikoga od družine ni nič poškodovala, čeprav je letela mimo. Iz sobe si je prevrta pot skozi tram, ki je predrt kakor s kroglo, ter napravila potem še v pritličju na vratih nekaj poškodbe, predno je šla v zemljo. V sobi, kjer je najhuje razsajala, je bilo videti potem velik dim.

Poštne zadeve. — Poroča se nam: Dne 8. majnika t. l. (kakor smo že poročali. Ur.) se je vršila v Spljetu v hotelu Tronco XVIII. redna glavna skupščina društva c. kr. poštarjev in poštinih upraviteljev za Kranjsko, Primorje in Dalmacijo združena z drugo letno skupščino društvene bolniške blagajne.

Navzoče člane društva iz Kranjske, Primorja in osobito iz Dalmacije kakor tudi častne člane, zastopnike c. kr. poštnega in brzojavnega ravnateljstva iz Zadra, gospoda poštnega nadoskrbnika Richarda Zamagna z Spljeta je pozdravil v hrvaškem jeziku društveni predsednik g. A. Schrey, uzbujajoč ob jednem spomin na našo presvitlo umrlo vladarico cesarico Elizabeto in drugih umrlih članov cesarske rodbine.

Na to je predaval posamezne točke dnevnega reda podpredsednik J. Grego. Da se vrši kmalu reorganizacija deželnih pošt, katero ne bode le v prid poštarjem, ampak tudi najbolj obzira vrednim poštinih

upraviteljem, se je sklenilo, da izroči predsednik društva nj. ekselenci gosp. trgovinskemu ministru prošnjo poštarjev in poštinih upraviteljev, spadajočih pod tržaško in zadrsko ravnateljstvo.

Volitev se je vršila sledeče: predsednikom Alojzij Schrey, c. kr. poštar v Jesenicah, podpredsednikom Ivan Grego, c. kr. poštar v Piranu, blagajničarjem Anton Vodopivec, c. kr. poštar v Postojni, in se ob jednem tem gospodom za njihovo neutrudljivo in požrtvovalno delovanje izreklo polno priznanje. Po dokončanem dnevnem redu in sklenitvi, da se obdržuje prihodnja glavna skupščina v Trstu, se je zaključila 4 ure trajajoča skupščina s trikratnim „živio“ na našega vzvišenega vladarja cesarja Frana Josipa I. —

Odobranje politike naših poslancev. — Občinsko starestinstvo cerkljansko je pri starestinstveni seji dne 24. maja t. l. soglasno sklenilo, da popolnoma odobruje postopanje in politiko svojih poslancev v vsakem obziru ter ima v njih previdnost neomejeno zaupanje.

Take in enake sklepe morala bi vse slovenska županstva na Goriskem storiti, da se pokaže vladi, da za njimi stoji vse prebivalstvo slovensko.

Slaba letina. — Pišejo nam iz Kamnega: V naši okolici (Kamno, Volarji) je bilo početkom spomladi polje prav lepo kakor malo kedaj. Trava je rasla bujno, žito in drevje je kazalo prav lepo, tako da smo smeli pričakovati dobre letine na jesen.

Toda na 23. ob 5. uri popoldne se je usula tako gosta in debela toča kot orehi; trajalo je to kakih 20 minut. Belo je bilo po polji kakor po zimi, kadar zapade sneg; poln parizarski voz bi bil lahko napolnil s točo.

Kakšne posledice bo imela ta nevihta za nas, si vsakdo lahko misli.

Požar. — Pišejo nam iz Bolca: Dne 22. okoli 3. ure v jutro je bil tu v klanci nad farno cerkvijo požar. Pogorele so 3 hiše, druge so otehi se pravčasno, čeprav stojé v največi bližini pogorišča. Gasilo se je neutrudljivo; posebno so bile pridne ženske. Razven jednega, ki sploh ni bil zavorovan, so zavarovani drugi pogoreli pri banki „Slaviji“.

„Prostovoljno požarno stražo“ nameravajo ustanoviti v Bolcu. Zato sklicuje ondodni poštar g. Sorč osnovni občni zbor na dan Sv. Rešnjega telesa. Društvo bi bilo ustanovljeno v spomin 50 letnice cesarjevega vladanja.

„Nabrežina“, pevsko društvo v Nabrežini, priredi v nedeljo dne 11. junija t. l. pod milim nebom veselico s plesom, slavnostnim govorom, igro, deklamacijo in plesom na dvorišču gosp. Silvestra Caharije. Na veselici bo udarjal novi tamburaski zbor „Narod“ iz Nabrežine. Ker vzbujajo že priprave za to veselico veliko pozornost, se je nadejati mnogobrojne udeležbe.

Strela ga je ubila. — Poroča se nam: Žalostno vest vam imam naznaniti: Dne 20. t. m. je bilo dopoldne tukaj na Pečinah vroče kakor po leti; popoldne pa so se začeli kar nenkrat zbirati od vzhoda temni oblaki in grmelo je močno. Mej tem je delal 33 letni, edini sin premožnih staršev France Logar iz Prapetne brde na svojem zemljišču v „Visavi“. Ko je začelo liti kakor iz skafa se je podal v svojo največo nesrečo pod majhno komaj dva sežnja visoko smreko pod streho; kar je strela udarila v drevesce in ubila tudi njega. Raztrgala mu je klobuk, ožgala lase in brado ter po životu se je poznala črna sraga do konca noge, kjer je raztrgala še črevlje. Našli so ga bili še le drugi dan. Udarilo je isti dan na več mestih na St. Viškogorski planoti.

Radodarni doneski.

Za „Šolski dom“:

Goriski Trikatraka nabral v prijazni družbi Kanalec gld. 140, raje kot bi zapel italijanski „Marameo“. — Nabrano o priliki slavljenja imendana g. Ivana Caharija v Nabrežini gld. 5.— Skupaj gld. 640.

Razgled po svetu.

Izvrševalni odbor desnice je imel včeraj svojo prvo sejo.

K položaju. — 23. t. m. je bilo ministersko posvetovanje, katerega so se udeležili ogerski ministri Szell, Lukacs, Daranyi in Hegedüs, ter avstrijski ministri grof Thun, Kaizl in Dipauli. Govori se, da ni prišlo do sporazumljenja glede obnovenja pogodbe in da pride do odločitve na kronskem posvetovanju, kateremu bo predsedoval cesar.

Trde, da je položaj prav kritičen. Thun je zahteval glede na pogodbo premebo različnih določeb v svoječasnem dogovoru, zlasti kar se tiče avstro-ogerske banke, a ogerski ministerski predsednik Szell je odklonil vse zahteve.

Ogerski listi zagotavljajo, da konec sodanjam pogajanjem radi nagodbe med Thunom in Szellom napravi — ministerska kriza v naši polovici.

24. je bila konferenca avstrijskih in ogerskih ministrov, ki je trajala 3 ure. Zvečer se je grof Thun pogovarjal dolgo z Goluchovskim. 24. popoldne je bilo ministersko posvetovanje pod predsedstvom cesarje-

vim, da se poskusi še enkrat uglediti pot nagodbi.

24. ob 1. uri popoldne se je v cesarskem dvorcu sešel skupni ministerski svet, kateremu je predsedoval cesar sam. Posvetovanje je bilo jako dolgotrajno. Domneva se, da pride do ministerske krize, a ne samo da nastane kriza v civilstanski, nego tudi kriza v ogerski vladi, a prav lahko je mogoča še tretja kriza, ako se silna napetost ne poravna. „Vaterland“ pravi, da avstrijska vlada nikakor ne more odnehati, naj se imenuje ta vlada kakorkoli. Tudi če Thun odstopi, se nobena vlada ne more ukloniti madjarskim pretirnostim.

Vsi ogerski listi pišejo soglasno, da je položaj radi nagodbe jako kritičen, in menijo, da odstopi Thun, ne taje pa, da za more priti do odstopa Szellovega ministerstva.

25. je bilo novo posvetovanje med grofom Thunom in Szellom, izginila pa je menda vsaka nada do sporazumljenja. O odstopu grofa Thuna se govori kakor o gotovi stvari.

Cesar je vsprejel ministra-predsednika grofa Thuna in potem ministra-predsednika ogerskega Szella. Glasom „Budapester Correspondenz“ stojimo neposredno pred odločitvijo v nagodbenem vprašanju. Zato je ministerski predsednik ogerski odložil svoj odhod v Budimpešto.

Nemški program. — Nemci zahtevajo zase popolno vse pravice brez ozira na to, da so v nekaterih kronovinah v znatni manjšini. Prikrajsani ne marajo biti v nobenem oziru. Osrednji vladi svetujejo najprej, da skrbi za čim tesnejo zvezo z Nemčijo, in sicer na vseh mogočih poljih gospodarskega in kulturnega napredka. V zvezi z Nemčijo uvidijo voditelji nemškega naroda poročstvo trajnega miru in ohranjenja vse nemške ideje. Paragraf 14. mora končati svojo vlogo, nemščina bodi državni uradni, posebno pa armadni jezik. Vlada naj kratkoma poskrbi za to, da se čim prej popleže narodnostni vihar v Avstriji in naj se prizna Nemcem ono stališče in ona veljaja, ki jo res zavzemajo od nekdanje Avstrije.

Uradni jezik bodi po njih želji vseskozi nemški, ta jezik naj se proglasi za posredovalni jezik. Nemeec naj najde svojo pravico povsodi v svojem jeziku; za druge, nemščine nevesče stranke, nastavijo naj se tolmači. Le na Češkem, Moravskem, Kranjskem in morla tudi v Galiciji naj uživajo nenemške narodnosti jednake pravice, kakor Nemci. Državni uradniki morajo biti popolno zmorni nemškega jezika. V nemških župnijah morajo biti nastavljeni samo nemški duhovniki. V vsaki škofiji z različnimi narodnostmi naj se ustanovi za Nemece posebno semenišče. Strogo je prepovedati poslovanje nemških lastnih in krajevnih imen. Potem slede posebna načela za posamezno avstrijske kronovine. V prvo skupino spadajo Nižje in Gorenje Avstrijsko, Solnograško in Predarlško, v drugo Češko, potem Tirolsko, Moravsko, Kranjsko, Štajersko, Korosko, Šlezija in nazadnje Primorsko in Bukovina. O Slovanih v Primorju molči; torej naj bi bilo vse po starem.

Mirovna konferenca. — Po daljšem pogovoru so se prvi odposlanci velevalsti 23. zedinili glede volitve predsednikov odsekom. V polnem zboru odposlancev so se 23. t. m. izvolila predsedništva treh odsekov. Predsednikom prve komisije (razoroženje) je izvoljen Bernaert (Belgija). Ta odsek ima dva pododseka: enega za vojsko, drugega za mornarico. V drugem odseku (vojni zakonik) je predsednik avstrijski odposlanec grof Welsersheimb. Tudi ta komisija ima dva pododseka. Tretjemu odseku (razsodništvo) je predsednik Leon Bourgeois.

Novo leto. — Kronski svet, ki se je vršil 25., ni imel uspeha. Cesar je izrekel, ko sta Szell in Thun obrazložila svoje stališče, da se kasneje odloči. Z ozirom na to novo odločitev je občna radovednost se večja in vse se vprašuje, kako se cesar odloči. Ako se odloči za Thunovo stališče, mora odstopiti Szell, ako se odloči za Szellovo, se mora umakniti Thun. Nekateri listi dolže Goluchovskega, da je brez vednosti avstrijskega ministerstva delal na to, da je bil na podlagi Szellove formule sklenjen kompromis med madjarskimi strankami. Iz tega se sklepa, da bi eventualno moral odstopiti tudi Goluchowski, ako bi se cesar odločil za madjarsko stališče, kar je lahko mogoče.

Goluchowski posreduje, in čuje se mnenje, da se morda vendar še doseže porazumljenje, čeprav nihče ne ve, na kateri podlagi. Da se tudi zatrjuje, da se na cesarjevo željo še enkrat poskusi, doseči porazumljenje med civilstansko in mej madjarsko vlado, tako da je odločitev krize zopet za nekaj dni odložena.

Pri podpredsedniku dr. Ferjančiču je bilo 25. na Dunaju posvetovanje. Sklenilo se je sklicati shod vseh slovenskih državnih in deželnih poslancev, in sicer na petek, dne 2. junija v Ljubljano, da protestuje proti nemškimi narodnopolitičnim postulatam.

Osemdesetletnica kraljice Viktorije. Poročila iz Londona javljajo, da se je osemdesetletnica anglezke kraljice Viktorije obhajala na svečan način po vsej deželi. V katedrali sv. Pavla v Westminsteri opatiji in po cerkvah v provincijah so bile božje službe. Javna poslopja so bila bogato odličena z zastavami.

Z Dunaja poročajo: Cesar je obiskal o poludne britanskega poslanika Rumbolda.

Cesar je bil v uniformi svojega anglezkega dragonskega polka. Izrazil je poslaniku svoje želje ob osemdesetletnici kraljice Viktorije.

Ogerski glasovi o nagodbi. — „Pester Lloyd“ prijavlja, da ogerska vlada ne more ne za las odnehati od svojega stališča, nasprotno pa priznava, da bi se z odstopom Thunovega ministerstva položaj prav nič ne predrugačil, kajti nasprotja nikakor niso osebna, ampak samo stvarna.

Uradoma se razglša, da ogerski ministri ostanejo še nadalje na Dunaju.

Razgled po slovanskem svetu.

Osnovni občni zbor društva slovenskih umetnikov je bil na Binkoštno nedeljo v Ljubljani. Na shod so prišli slikarji, kiparji, podobarji in arhitekti iz Ljubljane, Gorice, Celja ter iz raznih drugih krajev. Drugi so pozdravili zbor pismeno ali brzojavno. Društvo bi imelo namen, pripraviti razstave ter podpirati mlade talente in konečno posluževali se vseh pravic, ki pritečejo takemu društvu. Pri razpravi se je vnel obsiren razgovor, zlasti ko je g. Gotovčkar sprožil misel, da naj se delokrog društva razširi tudi na neobrazovane umetnike, pred vsem na pisatelje in pesnike. Povdarjalo se je, da slovenskih obrazovanih umetnikov je premalo, da bi mogli z vspehom vzdrževati tako društvo, in zato je konečno obveljal Gotovčkarjev predlog, da se ima ustanoviti splošno umetniško društvo s posameznimi odseki. Ustanovni občni zbor bo dne 2. junija.

Češki turisti. — Kakor povsodi na slovanskem jugu, kamor so prišli, tako so bili z navdušenjem sprejeti Čehi tudi v nedeljo v beli Ljubljani. Premnogo občinstva je pohitelo na kolodvor, kjer so pozdravili Čeha župan Hrihar, obilo narodnega žentstva, „Sokol“, „Ljubljana“, „Česki klub“ in „Planinsko društvo“. Izleteli so na Šmarno goro, v ponedeljek pa v Postojino. V torek opoldne so se vrnili donu, Gotovo so ponesli seboj zavest, da na avstrijskem jugu živi še čil slovensko-hrvaški narod, kateri zasluži boljše usode, kakor pa jo ima.

Ruski car namerava koncem tega meseca obiskati Sibirijo, kamor se pošiljajo ruski kazneni, da se sam prepriča o vsem, kar se godi v Sibiriji. Tam hoče ostati kakih 6 tednov.

Dalje poročajo razni listi, da je izrazil svoji vladi željo, naj ustavi izgon v Sibirijo ter naj se sestavi komisija, ki bi stavila primerne predloge, kako naj se radomesti izgonstvo s kako drugo krajino.

Nemiri v Rusiji. — Ze dlje časa vre med kmetovalci in delavci na Ruskem, boje edino radi tega, ker židje jih izesavajo na vse načine. Ves srd in vsa napetost sta pa tudi naperjena edino le proti židom. V Nikolajevu so udri v židovske prodajalnice ter plenili vse, kar jim je prišlo v roke. Upili so tudi nekaj ljudij, razdajali razna stanovanja ter na sploh napravili židom mnogo škode. Redarstvo ni moglo napraviti miru, se le ko so postavili na noge svojo vojaško garnizijo, kar je izte v Nikolajevu, je prišlo počasno do miru. Kozaki so ujeli kakih 800 razgrajcev, katere so utaknili v luknjo.

V Rigi so ustavili delo tovarniški delavci, ker delodajalci-židje postopajo z njimi surovo. Prišlo je do velikih izgredov, da je bilo ustreljenih in ranjenih več oseb.

„Nada“. — V Sarajevu izhaja pod tem imenom že 5. leto hrvaški ilustrirani list, namenjen pouku, zabavi in umetnosti. List se je tako povzdignil, da se ga sme s polno pravico pristevati med najslabjine in najboljše liste te stroke, toliko po zvanjanju opremi, po lepih ilustracijah, kolikor tudi po vsebini. Od novega leta izhaja v „Nadi“ historični roman iz Bosne „Vojača“, kateri je napisala hrvaška pisateljica Jag. Trnhelka. V 10. stev. nahajamo lepo pesem „Brači Česima“, posvečena češkim turistom, ki so ta mesec obiskovali slovenski jug. Zadnjeje stevilki je pridjana tudi krasna slika „Bahovo slavje za časa Nerona“. S kratka: „Nada“ je lep, izvrsten ilustrirani slovanski list, ki je zbral okoli sebe najboljše moči v vsakem pogledu, ter je vreden pohvale in priporočila. Stane na leto 6 gld. ter izhaja dvakrat na mesec.

Stoletni jubilej rojstva Puškina. — Po inicijativi slovenskega akademičnega društva „Slovenija“ na Dunaju so sklenila akademična društva „Akademički Spolek“, „Balkan“, „Bukovina“, „Sič“, „Slovenija“, „Zora“, „Zvonimir“, ter društva „Kružek ljubitelej ruskoga jezika“, da bodo vsako leto pripravljala vseslovensko slavnost v čast splošno priznanega slovanskega genija.

Prve goriska tovarna priprav
za izdelovanje plina „Acetilen“
G. D. CONFORTO
Piazza Corno 12 - V GORICI - Piazza Corno 12
Avtorizacija od pristojnih oblastinj
za popolno
vpoljave plina „Acetilen“
Zaloga
spnenega karbura in dodatkov za razsvetljava.

Dunajska borza
16. maja 1899.

Skupni državni dolg v notah	100	glđ.	90	kr
Skupni državni dolg v srebru	100		50	
Avstrijska zlata renta	119		65	
Avstrijska krona renta 4%	100		40	
Ogerska zlata renta 4%	119		45	
Ogerska krona renta 4%	97		16	
Avstro-ogerske bančne delnice	920		—	
Kreditne delnice	358		25	
London vista	120		47 1/2	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		90	
20 mark	11		78	
20 frankov	4		55	
Italijanske lire	9		65	
C. kr. cekini	5		68	

Seiden-Damaste 75 Kr.

bis fl. 14-65 p. Met. — sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 45 kr. bis fl. 14-65 p. Met. — in den modernsten Geweben. Farben und Dessins. An Private porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.
G. Henneberg's Seiden-Fabrik (k. u. k. Hof-) ZÜRICH.

Wilhelmova tekočina za mazanje „Bassorin“

c. kr. privilegovana 1871.
Cena: 1 vrček 1 glđ., 6 vrčkov 5 glđ., 12 vrčkov 9 glđ. pošiljane prosto na vsako pošto po vse Avstro-Ogerski.
Wilhelmov c. kr. priv. „Bassorin“ je sredstvo, čegar pomoč je dokazana po znamenitih preiskavah in praktičnih skušnjah in se proizvaja edino le v lekarni Franca Wilhelma v Neunkirchen.
Kot nazilo koristi s tem, da je pomirljivo, ohladi in vlači bolečino pri boleznih na živcih, v žilah, udih in kosteh.
Zdravniki je vporabljajo v teh slučajih, posebno ako se to bolečine pokazuje po velikih naporih na marsikateri ali pri zastarelih boleznih; radi tega se je poslužujejo tudi hribolazci, gozdarji, vrtarji, telovadci in kolesarji z najboljšim uspehom.

Več hiš in zemljišč

se prodaja po jako ugodnih cenah. Kje? Pove upravništvo.

Hiša na prodaj

v mestu v bližini sv. Antona novega.
Natančneje se izve pri našem upravništvu.
Št. 772.

Razpis učiteljskih služb.

S tem se razpisujejo sledeče službe:
1. nadučitelja trirazrednice v Kanalu;
2. nadučitelja dvorazrednice v Cerovem;
3. učitelja voditelja enorazrednice v Batah;
4. učiteljice v Sovodnjah, Kamenjah in v Mirnu.

Vse službe so III. plačne vrste z dohodki, določenimi v dež. šol. postavah 10. marcija 1870 in 15. oktobra 1896.

Prosilci naj vložijo prošnje s pričevali učiteljske sposobnosti najdalje do 10. julija t. l. pri tuk. c. kr. okrajnem šolskem svetu.

C. kr. okraj. šolski svet,
v Gorici, 13. maja 1899.

Okoli 15 hektol.

prav dobrega belega vina Kozbanskega

katerega pristnost se jamči, je po zmerni ceni iz prve roke pod h. št. 1 v K. za oddati.

Bil je dozdaj J. Truschitz (Stari Rajh) v Gorici skoz 20 in več let odjemovalec, ki je pa zaradi starosti kupčijo z vinom popustil.

Najljubše je preponudniku, ako si odjemovalec na mestu prepriča o dobroti.

Naznanilo.

Podpisani si usojajo naznanjati slavnemu občinstvu, da je prevzel

cvetličarsko obrt
v vrtni ulici št. 15. nasproti ljudskemu vrtu,

kjer bo izdeloval najrazličnejše izdelke spadajoče v to stroko z svežimi kakor tudi suhimi cvetlicami v najrazličnejših oblikah na zahtevo točno in po jako ugodnih cenah. Najtopleje se priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi za mnogobrojen obisk

Štolfa Anton,

lastnik cvetličarske obrti.

OGLAS.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem po 17-letnem praktičnem svojem delovanju v prvih gorških izdelovalnicah utež otvoril

v Semeniški ulici števil. 8

lastno zalogo z izdelovalnico tehtnic raznovrstnih sistemov in višino, v kateri izvršujem vse naročila, ki spadajo v to stroko, kar najhitreje in po najnižji ceni. Reference o izvršenem delu more dati slavno županstvo v St. Andrežu, kjer sem izdelal občinsko tehtnico.

Preveznam v mehanično popravilo vsakovrstne uteže, kolosa, šivalne stroje in slične reči.

Imam glavno zalogo koles prvih ameriških sistemov, katere so pripoznana najboljša. — Vedno pripravljeno na izvršitev se belež

udani
KAROL KOMEL,

v Semeniški ulici številka

Razglas.

Odda se v najem v občini Dolenji Vrtojbi lepa hiša z vrtno tik cerkve v lepem kraju, primerna za vsakega gospoda z 7 sobami in kletjo. Hiša je bila namenjena za farovž. — Ponudbe je posiljati na podpisano županstvo.

Županstvo v Dolenji Vrtojbi
dne 11. maja 1899.

Generalni zastop banke „Slavije“
v Ljubljani

išče spretnega akviziterja

za požarni oddelek proti stalni plači in proviziji za Goriško.

Ponudbe naj se pošiljajo g. Antonu Jeretiču, glavnemu zastopniku v Gorici, Semeniška ulica.

Alojzij Živic,

ključavničar
in izdelovalec
štedilnikov,

v Gorici. Rabatišče št. 3

Priporoča se

za vsakovrstna v to stroko spadajoča dela, katere izvršuje po naročilu hitro in po nizkih cenah.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom
v Stolni ulici št. 2. v Gorici

priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v 64 Gorici in z dežele.

Prodaja kavino prineso iz tovarne **ARNOLD & GUTMANN** z Dunaja.

Zaloga žveplenk družbe sv. Cirila in Metoda.

SAUNIG & DEKLEVA

V Gorici — Nunska ulica 14-16 — V Gorici

Prodajalnica
in
edina mehanična
popravljalnica
šivalnih strojev.

Brez konkurence! V zalogi se nahaja nad 100 šivalnih strojev n. pr. za čevljarje, krojače in šivilje. Vsi stroji za šivilje se vdobé od glđ. 32 naprej.

V zalogi imata tudi **dvokolesa, puške in samokrese.**

Kuštrin Anton

trgovec
z jedilnim blagom
Gosposka ulica št. 23.

Priporoča svojo zalogo jestvin in kolonijalij po jako nizkih cenah.

Ima zalogo vsakovrstnega olja, navadnega in najfineje vrste „Luka“.

Razpošilja naročeno blago tudi na deželo po pošti od 5 klg. naprej.

Obljubljuje točno in hitro postrežbo.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetlino
Na lvovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetlino

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ - A,
v Pragi na Smihovu
(Prah-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.
se priporoča

k popolnemu uzornemu prirojevanju sokolskih in šolskih telovadnic po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo pripočučočih sprčil domačih in inozemskih. Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Čeniki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Anton Štojs,

pekovski mojster v Gorici
Gosposka ulica št. 19.

izdeluje dober in zdrav kruh iz navadne in fine pšenične moke, v različnih oblikah, kakor: hlebe, struce, zemlje itd. Izdeluje tudi različno pecivo.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja točno in solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Garancija 5 let.

M. ŠULIGOJ,
urur v Kanalu.

Velika zaloga šivalnih strojev najnovejših sistemov, kakor Ringschiffchen in Rundschiffchen „Afrana“ s tihim tokom. Slednja je gledé praktičnosti in hitrosti neosegljiva (1000-2000 šivov v minuti), šiva naprej in nazaj. Sme se jo po vsej pravici krono vseh strojev imenovati. — Stroji za šivilje od 30 glđ., za krojače od 38 glđ. naprej s staljom vred.
Ob enem se priporoča za točno popravilo vsakovrstnih ur in strojev po zmerni ceni.

Garancija 5 let.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

Iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano kot **izvrstno bol ublažujoče mazilo**; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 glđ. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to **splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo** vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko, s „Sidrom“ namreč, iz RICHTERJEVE lekarne in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“
v PRAGI.

Dobi se povsod

Sarg's Kalodont

pripoznano najbolje sredstvo za čiščenje zob.

Kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši privedek k pravej bobovi kavi, ki vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda“.

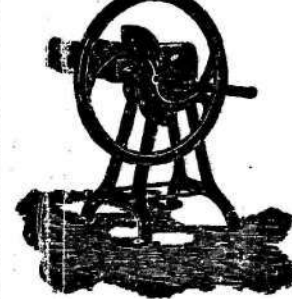
Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri: **Iv. Jebačinu** v Ljubljani.

Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda!

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!

Triljezi (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, pohljšanji sestav Vermorelov.

Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. (Te stiskalnice imajo skoro ono tlačno moč kakor hidravlične vodovodne preše). Slamozernice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice, za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

Ig. Heller na Dunaju
II/2 Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati! — Zastopniki se iščejo.

TOVARNA
drož iz vinskega cveta in rafinerija

glavnega zakupništva posestev
kneza Thurn i Taxisa Nove-Čiče

Dvostruko jaka žitna pšenica najbolje vrsti.

Tvornica žeste, kvasca i rafinerija.

gospodstvo zakupništva kneza Thurn i Taxisa Nove Čiče in Zagreba.

Tovarna kvasnic Nove Čiče pri Zagrebu.

Razglednice

krasno dovršene za 20 glđ. 1000.

Naročila sprejema **Anton Jerkič, fotograf v Gorici.** Na željo pride fotografirat sam in sicer brezplačno. Nobeden kraj naj bi ne zamudil te ugodne prilike, v tem ko se ilustruje celi svet na razglednicah.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka **E. Riessner, v Nunski ulici 3,** (nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mitvaške potrebe, voščeno sveče itd. vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno žrk na perilo. (P. el.)

Velika hiša

v **Matavunu** zraven slovečih škocijanskih jam, 3 ure od Trsta in 1/2 ure hoda od železnične postaje Divača, ob živalni prometni cesti Reka-Trst, z dvema kuhinjama, z dvema obširnimi podzemeljskimi kletmi, s 14 krasnimi sobami s posebnimi ulodi, kakor nalašč prirejenim za mnogobrojne letovščinike, ki vsako leto pribajajo v ta divno-romantični kraj, z obširnim, na visoko obzidanim in senčnatim dvoriščem, z velikim vodnjakom z izvrstno vodo, z velikimi hlevi za konje in govedo, z obširnimi spravami za seno ter druge poljske pridelke, s prostornimi lopami, s krasnim se sadjem in trtami zasejanim vrtno in z lepim parkom je vsled nastalih družinskih razmer pod ugodnimi pogoji takoj

na prodaj

Proda se tudi na večletne obroke. — Hiša, kakor vsa ostala obširna poslopja, so kakor nalašč prikladna za gostilničarstvo in štucarsko obrt.

Vsled njene lege na tako živalne prometni cesti, je posebno pripravna za kupčijo z domačimi pridelki in vsakovrstnim blagom na drobno in debelo; kréma bi pa imela razum navadnega posla z domačim ljudstvom in z vozniki, obilo posla z nebrojnimi obiskovalci škocijanskih jam.

Vse pohištvo v vrtno in parkom vred, dalo bi se tudi v najem po dogovoru.

Natančnejša pojasnila pri lastniku Aleksandru Mahorčiču v Matavunu, pošta Divača.